EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 9.8.2024.
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

kurā izklāsta ieteikumus korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst būtiskos trūkumus, kas konstatēti 2024. gada Šengenas izvērtēšanā par to, kā Ungārija piemēro konkrētus Šengenas *acquis* noteikumus saistībā ar pamattiesībām robežu pārvaldības un atgriešanas jomā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu Padomes Regulā (ES) 2022/922[1] par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, kā arī saskaņā ar daudzgadu izvērtēšanas programmu 2020.–2024. gadam[2] un izvērtēšanas programmu 2024. gadam[3] Komisijas un dalībvalstu ekspertu grupa, ko atbalstīja novērotāji no ES aģentūrām un struktūrām[4], veica Šengenas periodisku izvērtēšanu par Ungāriju. Šajā izvērtēšanā tika pārbaudīts tas, kā Ungārija īsteno Šengenas *acquis* robežu pārvaldības, atgriešanas, vīzu, policijas sadarbības, lielapjoma IT sistēmu (Šengenas Informācijas sistēma) un datu aizsardzības jomā. Izvērtēšanā uzmanība tika pievērsta arī pārbaudei, kā Ungārija ievēro pamattiesības Šengenas *acquis* piemērošanā.

Izvērtēšanas darbības beigās Ungārija tika informēta par to, ka saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/922 2. panta 10. punktu tika konstatēti būtiski trūkumi konkrētu Šengenas *acquis* noteikumu piemērošanā, proti, tas, ka Ungārijā nav piekļuves patvēruma procedūrām un ka nav ievērots *neizraidīšanas* princips un Direktīvā 2008/115 paredzētie aizsardzības pasākumi, kā rezultātā tiek īstenota kolektīvas izraidīšanas prakse. Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/922 22. panta 2. un 3. punktu Komisija 2024. gada 9. augustā pieņēma izvērtēšanas ziņojumu[5], kurā izklāstīti konstatējumi un novērtējumi, kas saistīti ar izvērtēšanas laikā apzinātajiem būtiskajiem trūkumiem. Kā paredzēts Šengenas izvērtēšanas rokasgrāmatā Regulas (ES) 2022/922 īstenošanai[6], šajā izvērtēšanas ziņojumā ir iekļauti tikai tie konstatējumi, kuru rezultātā tika apzināti būtiskie trūkumi. Attiecībā uz Ungāriju veiktās pilnās izvērtēšanas rezultāti, izņemot konstatētos būtiskos trūkumus, tiks izklāstīti visaptverošā izvērtēšanas ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) 2022/922 20. pantu.

Šajā priekšlikumā ir ietverti ieteikumi korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst būtiskos trūkumus, kas konstatēti 2024. gada 9. augustā pieņemtajā Komisijas ziņojumā.

• Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Šie ieteikumi palīdz pareizi un efektīvi īstenot attiecīgajā politikas jomā spēkā esošos noteikumus.

• Saskanība ar citām Savienības politikas jomām

Šie ieteikumi nav saistīti ar citām būtiskām Savienības politikas jomām.

---

1 Padomes Regula (ES) 2022/922 (2022. gada 9. jūnijs) par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013 (OV L 160, 15.6.2022.).

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 *Frontex*, ES Pamattiesību aģentūra, *eu-LISA*, Eiropols un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

5 COM(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 final, 42. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

22. panta 4. punkts Padomes 2022. gada 9. jūnija Regulā (ES) 2022/922 par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Padomes Regulas (ES) 2022/922 22. panta 4. punktā ir konkrēti noteikts, ka Komisija iesniedz Padomei priekšlikumu ieteikumiem korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst izvērtēšanas darbības gaitā konstatētos būtiskos trūkumus. Lai stiprinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos un nodrošinātu labāku koordināciju Savienības līmenī ar mērķi garantēt, ka dalībvalstis visus Šengenas noteikumus piemēro pareizi un efektīvi, ir nepieciešama rīcība Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Padomes Regulas (ES) 2022/922 22. panta 4. punktā ir atspoguļotas Padomes konkrētās pilnvaras, kas nepieciešamas, lai savstarpēji izvērtētu, kā tiek īstenota Savienības politika brīvības, drošības un tiesiskuma jomā. Ņemot to vērā, šis Padomes īstenošanas lēmuma priekšlikums ir proporcionāls izvirzītajam mērķim.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Nepiemēro.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/922 30. panta 3. punktu un Padomes Regulas (ES) Nr. 2011/182 8. pantu šo izvērtēšanas ziņojumu iesniedz *ex post* apspriešanai Šengenas komitejā 14 dienu laikā pēc tam, kad Komisija būs pieņēmusi izvērtēšanas ziņojumu.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Nepiemēro.

- **Ietekmes novērtējums**

Nepiemēro.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nepiemēro.

- **Pamattiesības**

Izvērtēšanas procesā tika ņemts vērā tas, vai, piemērojot Šengenas *acquis*, tiek aizsargātas pamattiesības.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Nepiemēro.

5. CITI ELEMENTI

Nepiemēro.

2024/0207 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

kurā izklāsta ieteikumus korektīvām darbībām, kuru mērķis ir novērst būtiskos trūkumus, kas konstatēti 2024. gada Šengenas izvērtēšanā par to, kā Ungārija piemēro konkrētus Šengenas *acquis* noteikumus saistībā ar pamattiesībām robežu pārvaldības un atgriešanas jomā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2022/922 (2022. gada 9. jūnijs) par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013[7], un jo īpaši tās 22. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Šengenas zona bez robežkontroles pie iekšējām robežām ir atkarīga no tā, cik efektīvi un lietderīgi dalībvalstis piemēro Šengenas *acquis*. Minētais *acquis* ietver pasākumus ārējo robežu jomā, kompensējošos pasākumus saistībā ar iekšējās robežkontroles neesamību un stingru uzraudzības sistēmu, kas kopā veicina brīvu pārvietošanos un nodrošina augstu drošības, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzības līmeni, tostarp personas datu aizsardzību.

(2) Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2022/922 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kā arī saskaņā ar daudzgadu izvērtēšanas programmu 2020.–2024. gadam[8] un izvērtēšanas programmu 2024. gadam[9] Komisijas un dalībvalstu ekspertu grupa, ko atbalstīja novērotāji no ES aģentūrām un struktūrām[10], veica Šengenas periodisku izvērtēšanu par Ungāriju. Šajā izvērtēšanā tika pārbaudīts tas, kā Ungārija īsteno Šengenas *acquis* robežu pārvaldības, atgriešanas, vīzu, policijas sadarbības, lielapjoma IT sistēmu (Šengenas Informācijas sistēma) un datu aizsardzības jomā. Šengenas izvērtēšanās īpaša uzmanība tiek arī pievērsta pamattiesību ievērošanas pārbaudei Šengenas *acquis* piemērošanā.

(3) Kopš pēdējās izvērtēšanas, kas tika veikta 2019. gadā, operatīvā vide Ungārijā ir būtiski mainījusies, kam par iemeslu ir jaunie migrācijas un drošības riski reģionā. Kaut arī migrācijas spiediens Rietumbalkānu maršrutā vēl aizvien ir augsts, migrācijas spiediens pie Ungārijas un Serbijas robežas pēdējos mēnešos ir samazinājies. Turklāt neprovocētajam un nepamatotajam Krievijas agresijas karam pret Ukrainu ir bijusi tālejoša ietekme uz Ungāriju un Šengenas zonu kopumā, kā rezultātā Eiropas

[7] OV L 160, 15.6.2022., 1. lpp.
[8] C(2019) 3692.
[9] C(2023) 5300.
[10] *Frontex*, Eiropols, *eu-LISA*, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

integrētajai robežu pārvaldībai ir jāpastiprina modrība, lai ierobežotu drošības riskus un nosargātu Šengenas zonas integritāti.

(4) Šengenas izvērtēšanā, kas par Ungāriju tika veikta 2024. gadā, tika konstatēti būtiski trūkumi konkrētu Šengenas *acquis* noteikumu piemērošanā attiecībā uz pamattiesībām robežu pārvaldības un atgriešanas kontekstā. Padome par to tika informēta 2024. gada 4. jūlijā. Ziņojuma projekts 2024. gada 11. jūlijā tika iesniegts Ungārijas iestādēm, un to piezīmes tika saņemtas 2024. gada 19. jūlijā. Ar Komisijas Īstenošanas lēmumu C(2024) 9000 2024. gada 9. augustā tika pieņemts ziņojums, kurā apzināti minētie būtiskie trūkumi.

(5) Būtu jāizklāsta ieteikumi korektīvām darbībām, kas Ungārijai nekavējoties jāveic, lai novērstu konstatētos būtiskos trūkumus. Ņemot vērā konstatējumu būtību, šo konstatējumu noturību un nepieciešamību tos ātri ņemt vērā, visiem ieteikumiem ir piešķirts vienāds prioritātes līmenis.

(6) Viena mēneša laikā no šā lēmuma pieņemšanas Ungārijai saskaņā ar Regulas (ES) 2022/922 22. panta 6. punktu būtu jāizstrādā rīcības plāns visu ieteikumu īstenošanai un izvērtēšanas ziņojumā konstatēto būtisko trūkumu novēršanai. Ungārijai minētais rīcības plāns būtu jāiesniedz Komisijai, lai tā varētu pārbaudīt plāna atbilstību, kā arī Padomei. Ungārijai reizi divos mēnešos no paziņojuma par rīcības plāna pārskata saņemšanu dienas būtu jāziņo Komisijai un Padomei par tās rīcības plāna īstenošanu, līdz Komisija uzskata, ka visi ieteikumi ir pilnībā īstenoti.

(7) Saskaņā ar Regulas (ES) 2022/922 22. panta 7. punktu grupai būtu jāveic atkārtots apmeklējums, lai pārbaudītu ieteikumu īstenošanā panākto progresu; minētais apmeklējums būtu jāorganizē ne vēlāk kā vienu gadu no izvērtēšanas darbības dienas.

(8) Šie ieteikumi neskar darbības, kuras Ungārijai būtu jāveic, lai ievērotu Tiesas spriedumus lietās C-808/18[11], C-823/21[12] un C-123/22[13], ko Komisija uzrauga saskaņā ar noteiktajām procedūrām.

(9) Šis lēmums tiks nosūtīts Eiropas Parlamentam un dalībvalstu parlamentiem,

AR ŠO IESAKA,

ka Ungārijai būtu:

1. jāizbeidz tādu trešo valstu valstspiederīgo izraidīšanas prakse, kuri neatbilstīgi ieceļojuši Ungārijā vai tur neatbilstīgi uzturas, tostarp trešo valstu valstspiederīgie, kas izteikuši vēlēšanos lūgt starptautisko aizsardzību saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399[14] 3. un 4. pantu un Direktīvas 2008/115[15] 4. panta 4. punktu, 5. pantu, 6. panta 1. punktu, 12. panta 1. punktu un 13. pantu, to lasot saistībā ar ES Pamattiesību hartas 18. un 47. pantu, lai nodrošinātu to, ka trešo valstu

---

11 Tiesas 2020. gada 17. decembra spriedums lietā C-808/18, *Komisija/Ungārija*, ECLI:EU:C:2020:1029.

12 Tiesas 2023. gada 22. jūnija spriedums lietā C-823/21, *Komisija/Ungārija*, ECLI:EU:C:2023:504.

13 Tiesas 2024. gada 13. jūnija spriedums lietā C-123/22, *Komisija/Ungārija*, ECLI:EU:C:2024:493.

14 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016.).

15 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008.).

valstspiederīgie, kas meklē starptautisko aizsardzību valsts teritorijā, tostarp pie robežas, var saņemt reālu piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai;

2. jāgroza valsts tiesību akti un jāmaina administratīvā prakse, lai piešķirtu valsts iestādēm juridiskas pilnvaras novirzīt trešo valstu valstspiederīgos, kuri lūdz starptautisko aizsardzību, uz attiecīgajām iestādēm Ungārijas teritorijā, lai izpildītu pienākumus, kas paredzēti Šengenas Robežu kodeksa 3. un 4. pantā, to lasot saistībā ar hartas 18. pantu;

3. jāgroza valsts tiesību akti un jāmaina administratīvā prakse, lai nodrošinātu to, ka attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nav aizturēti saistībā ar neatbilstīgu ārējās robežas šķērsošanu, bet neatbilstīgi uzturas Ungārijas teritorijā un atbilst prasībām atgriešanas lēmuma saņemšanai, pēc individuāla novērtējuma veikšanas, tostarp ievērojot *neizraidīšanas* principu, tiek pieņemts atgriešanas lēmums saskaņā ar Direktīvas 2008/115 5. pantu, 6. panta 1. punktu, 12. panta 1. punktu un 13. pantu, to lasot saistībā ar hartas 47. pantu;

4. jāveic vajadzīgie pasākumi, lai attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri aizturēti pie ārējās robežas pēc tās neatbilstīgas šķērsošanas, nodrošinātu *neizraidīšanas* principa pilnīgu ievērošanu, kā paredzēts Direktīvas 2008/115 4. panta 4. punkta b) apakšpunktā un Šengenas Robežu kodeksa 3. un 4. pantā, to lasot saistībā ar hartas 19. un 47. pantu.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs